

JÓK A LEGJOBBAK KÖZÜL

Szódi Sándor (IFKA Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. minőségügyi és oktatási vezető)

„...Tudom, hogy a felsőoktatás csak akkor teljesíti küldetését, ha meghatározó oktatói (az egyetemi tanárok mindenképpen ide kell tartozzanak) világszínvonalú ismeretekkel rendelkeznek az általuk oktatott kurzusok ismeretanyagait illetően.”

Beszélgetés Prof. Dr. Turcsányi Károllyal

- Szeretném kérni, hogy pályafutásod legfontosabb fordulóit oszd meg az olvasókkal!
- 1966-ban kitüntetéses tiszti oklevéllel a „zsebemben”, Szabadszálláson kezdtem meg gyakorlati munkás éveimet. Csapatoknál harckocsizó tisztként dolgoztam, ami számomra érdekes, de nem könnyű munka volt. Érdekeltek a műszaki kérdések háttere is, ezért 1970-ben a BME-n kezdtem tanulmányokat. 1975-ben végeztem a Közlekedésmérnöki Karon, jeles diplomával, évfolyam elsőként. Diplomamunkámmal – témája a Hungária krt. közlekedésfejlesztési beruházása volt – a diplomamunkák országos pályázatán második helyezést értem el. Diplomaterveimet a Fővárosi Mélyépítő Tervező Vállalat az egyetemtől megvásárolta. Okleveles mérnökként több évet csapatoknál, üzemeltető beosztásokban töltöttem. Szabadszálláson egy járművillamossági szakműhelyt fejlesztettem ki, amelyben járművillamossági rendszereket, villamos forgógépeket vizsgáltak és infravörös éjjellátó berendezéseket javítottak fel. A Honvédelmi Minisztériumban kollégámmal, ugyancsak a Fővárosi Mélyépítő Tervező Vállalat megrendelésére, modul rendszerű mobil javítóműhely tervezését végeztük el. A projekt külföldön került értékesítésre. Ugyanitt - az informatikai rendszertervezőkkel együttműködésben - elkészítettük a páncélos- és gépjármű-technikai eszközpark (akkor mintegy 30.000 eszköz) számítógépes nyilvántartási programját. Ekkor kezdtek el foglalkoztatni a megbízhatóság alapú üzemfenntartás kérdéseit, amely alapján a Magyar Honvédség teljes javítási üzemóra szükségletének meghatározásában sikerült eredményeket elérnem. Ez érzékelhető költségvetési megtakarítást eredményezett. A 70-es évek közepén-végén a matematika előkészítő és a géptan I. tantárgyakat külső előadóként oktattam a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen. Ugyanitt később szakmai tantárgyakat is vállaltam az agrármérnök képzés törzstiszti modulja keretében. Más egyetemeken (Budapesti Műszaki Egyetem, Budapesti Corvinus Egyetem, Veszprémi Egyetem – ma Pannon Egyetem), a 90-es évek közepétől egy-egy kurzust ill. témablokkot vezettem le szaktárgyakból (logisztika, gépüzemfenntartás, rendszertani ismeretek). A Müncheni Műszaki Egyetemen és az Ungvári Nemzeti Egyetemen meghívottként tartottam abban az időben előadásokat. A 80-as évek közepén a moszkvai Malinovszkij Páncélos Akadémián elvégeztem a harckocsizó magasabb mérnök-parancsnoki beosztások ellátásához szükséges két éves szakakadémiát, amelyet 1985-ben, ötdmagammal mintegy ezer végzős közül, arany medál kitüntetéssel fejeztem be. Végzés után a katonai felsőoktatásba kerültem, ahol a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen oktatóként, tanszékvezetőként és dékán-helyettesként töltöttem be munkaköröket. Az ELTE kihelyezett képzésében 1989-ben pedagógusi diplomát szereztem. Szakalapítója voltam a hadmérnöki kétféleképpű lineáris (BSc és MSc) képzésnek, amely végül az Óbudai Egyetemmel együttműködve had- és biztonságtechnikai szakként került akkreditálásra. Az egyetemen

elindítottam a minőségügyi szakirányú továbbképzési szakot, amelyet közel egy évtizeden át vezettem és 3 évig szakfelelőse voltam a közlekedésmérnöki BSc szaknak is. A Budapesti Corvinus Egyetemen külső felkért szakértőként vettem részt a logisztikai menedzsment MSc szak alapításában.

1990-ben lettem a hadtudomány kandidátusa, 1996-ban pedig az egyetemi tanári kinevezést kaptam meg. Ebben az évben hívtak be az MTA IV. Agrártudományok Osztály Logisztikai Albizottságába, ahol egy akadémiai ciklust követően, két alkalommal is elnökké választottak. 2005-től a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Logisztikai Tudományos (majd Osztályközi Állandó) Bizottságának vagyok a ciklusonként újraválasztott alelnöke, Chikán Attila elnök mellett. 2005-től az akkor megalakult és Parányi György által vezetett Minőségügyi Albizottság is tagjává fogadott. Ez kapcsolódott a minőségügy területén addig végzett publikációs, oktatói, oktatásszervezői és tudományos képzési munkásságomhoz. MTA doktori értekezésemet is kapcsolódó, ipargazdasági és makro-minőségügyi témában, „A haderő harcokcsi igény-kielégítési folyamatának makro szemléletű vizsgálata” címmel nyújtottam be 2008-ban és védtem meg 2009-ben egy igen tekintélyes bizottság (Michelberger Pál, Kádár Béla, Chikán Attila akadémikusok és más kiemelkedő civil- és katonatudósok) előtt. Az MTA bizottságainak 2011-ben történt átszervezésekor sajnos megszűnt a befogadó Ipar – és Vállalatgazdasági Bizottság és ezzel az albizottságunk is, amelynek az utolsó ciklusban elnöke voltam. Közel egy évtizeden át vezettem a Magyar Minőség Társaság Hon- és Rendvédelmi Szakbizottságát.

Az új évezred elején alapító tagja lettem a Katonai Műszaki Doktori Iskolának. A haditechnika és robotika tématerületnek (akkor tudományszaknak) azóta is a vezetője vagyok, ahol egy haditechnikai, egy üzemfenntartási és egy minőségügyi témát gondozok. Eddig hét doktoranduszom szerezte meg tudományos (PhD) fokozatát. Egyik volt doktoranduszom, Husi Géza - a Debreceni Egyetem tanszékvezetője - minőségügyi és menedzsment témájú értekezésével elnyerte a Harsányi István kutatási ösztöndíjat külföldi tanulmányokra, az Óbudai Egyetemen intézetigazgatóként működik a másik, a Pécsi Egyetemen tanszékvezető a harmadik és a többiek is igen szép pályafutásra lehetnek büszkék.

Tagja voltam az Országos Doktori és Habilitációs Tanácsnak és 1999-2009 között, három alkalommal történt újraválasztással, elnöke az Egyetemi Habilitációs Bizottságnak. Az egyetemen, egyetemi tanári munkaköröm melletti megbízással, a Minőségbiztosítási Iroda vezetőjeként munkatársaimmal több pályázaton nyertünk támogatást rendszerfejlesztésekre, többek között így kaptuk meg az EvaSys felsőoktatási véleményfelmérő és kiértékelő szoftverrendszert is. 2008-ban vezetője voltam a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem akkreditációs beadványát elkészítő munkacsoportnak, 2009-ben és 2010-ben pedig az egyetem Felsőoktatási Minőség Díj pályázatát elkészítő teamnek. A pályázatokon mindkét alkalommal bronz fokozatú elismerést értünk el.

- *Az okleveles közlekedésmérnök mikor kezdett el tudatosan foglalkozni a minőséggel?*

- Lehetne egy szimpatikus válasz erre a kérdésre az, hogy már műegyetemi tanulmányaim során, de ez akkor messze nem volt még tudatos. Az 1970-es években, amikor a BME-re jártam, még önálló tantárgyként a műszaki képzésben sem szerepelt jellemzően a minőségügy. A minőség kérdése viszont a szakmai tárgyaknál már akkor is központi probléma volt. Egy jó mérnök nem is készülhet másra, mint minőségi tervező és szervező munkára, a legjobb, a leghatékonyabb, a legoptimálisabb megoldások megtalálására. Ezek különböző szempontokból mind a minőséget meghatározó tényezők sorába tartoznak. Ezzel a kitérével csak arra szerettem volna utalni, hogy a minőség örök, viszont a minőség kérdésével a tudatos foglalkozás kezdete már a minőségügyben ugyanúgy konkrétan kereshető, mint az én mérnöki és oktató-kutató munkámban.

A kérdésre a válasz: amikor az első összetettebb feladatokat, egy szakmühely létrehozását kellett megoldanom. Végig kellett gondolnom a teljes folyamatot és meg kellett határoznom, mikor és mi alapján fogom a működtetés során azt mondani, hogy a dolgok rendben vannak. Igazad lenne, ha most közbeszólnál és azt mondanád, hogy ez nem tudatos, ez ösztönös viszonyulás volt a minőséghez. Mégis azt kell mondanom, hogy az ösztönös és a tudatos nem is válik el annyira egymástól és meg vagyok arról győződve, hogy az én életemben ez volt az a pont, ami megindította a minőség és az azt támogató módszerek, rendszerek, megoldások tudatos keresését. Feladatként akkor kerültem a kérdéssel „kényszerkapcsolatba”, amikor az első szakalapításkor, amelynek mintáját a Veszprémi Egyetemtől vettem át, nyakamba kellett vennem a Minőségbiztosítás tantárgy gondozását. Ebben pedig Veress Gábor barátom, volt iskolatársam a József Attila gimnáziumból, lett igen komoly, nélkülözhetetlen szakmai segítőtársam.

- *Több évtizede oktatsz. Hogyan látod a minőségügyi képzések jelenét?*

- Vakmerő lennék, ha véleményt formálnék egészében a hazai minőségügyi képzésről. A tanfolyami képzésekről benyomásaim vannak, amelyek a képzések minőségét illetően meglehetősen változatosak. Ezek szerintem csak akkor jók, ha a köznapai gyakorlatban hasznosíthatók. A legegyszerűbb fogásokat, megoldásokat, eljárásokat

lenne jó készség szintjét megközelítően elsajátíttatni. Ez cselekedtetésen keresztül lehetséges, ami viszont gyakran nem valósul meg. Persze vannak kiváló képzők és kiváló tanfolyamaink is, még több kellene belőlük. A felsőoktatásról sem tudok mindent-átfogó véleményt alkotni, de itt magam is követek el hibákat, amelyekkel a háttérben már bátrabban beszélhetek általam fontosnak tartott kérdésekről. Ilyenek többek között:

- a nyomtatott tananyagok többnyire régiek, a minőségügyben az ezredfordulóra kialakult helyzetet alig tükrözik. Az új szemléletű szakkönyvek kis példányszámban érhetőek el,
- alig van valós véleménycsere az oktató tartalmakról, csak távolról tiszteljük - ha tiszteljük - mások véleményét. Elmaradtak a minőségoktatók valamikor volt éves országos szakmai találkozói;
- hiányosan és csak töredékesen található jó tudománytörténeti feldolgozásaink, amelyek érdekessé tehetnék az oktatási anyagokat, kíváncsivá a minőség kérdése iránt érdeklődőket. Pedig akinek ködös és szakadozott a múltja, vajon milyen lehet a jövője?
- én a minőség tudomány formálásának a híve vagyok, ezért hiányolom az oktatásból a minőség filozófiai megközelítését, ahol mégis van ilyen, ott annak gyengeségét tartom problémának,
- az előzőhöz kapcsolódóan szeretném, ha az elméleti alapok erősebben szerepelnének az oktatásunkban, amely alatt gondolok a valószínűségelméletre, a matematikai statisztikára, a megbízhatóság elméletre, a méréselméletre, a kockázatkezelés kérdéseire, beleértve az embernek ebben játszott szerepét is és az emberi tényező minőséget befolyásoló hatásának társadalomtudományi alapjait stb.. Ezek jelentős részének a minőségelméletben játszott szerepe, tényezői, mértéke még kutató-kidolgozó munkát igényelnének;
- a termelő tevékenységek mellé fel kellene zárkoztatni a szolgáltatások minőségmenedzsmentjének (minőségirányításának) oktatási kérdéseit, amelyek ma az előzőnél sokkal hiányosabban kidolgozottak és oktatottak;
- hiányzik egy részletesen kidolgozott módszertani alkalmazó példatár, amely az újabb szoftvereket és azok felhasználását is megtanítható/megtanulható részletességgel tartalmazza,
- a minősítés, az összehasonlító értékelés kérdéseit én a minőségügyi képzések elengedhetetlen részének tartanám. Alig találkozom ilyenekkel még a saját oktatásunkban is éppen csak szerepel...

Gondolom, hogy már az eddigiek is jó kis viták kiváltói lehetnek és remélem, hogy lesznek is. Megjegyzésként még annyit, hogy írtam 2014-ben egy könyvet „Minőségelmélet és –módszertan” címmel, amelyben a fentiek közül egyes kérdésekre válasszal, ha még többnyire gyengével is, de próbálkoztam. Sajnos ez a könyv még nem jelent meg nyomtatásban, de bízom abban, hogy előbb vagy utóbb (az őszi kurzusindításoknál már bizonyosan) hozzáférhető lesz.

- *A Magyar Minőségben jelent meg Dr. Veress Gábor „A minőség tudomány értelmezése” című írása. Mi a véleményed a témáról és általában a szerző által leírtakról?*
- Az előbbi kérdésre adott válaszból már kitűnt, hogy minőség tudomány párti vagyok. Azt is említettem, hogy Veress Gáborral nagyon régi és jó a kapcsolatunk. Szakmai kérdésekben gondolkodásunk közel áll egymáshoz. A témát egyrészt fontosnak, másrészt aktuálisnak tartom. A régi kérdés az, hogy mennyiben tudomány a minőségügy, hol a helye az ismeretrendszerek között, kellően önálló-e, vannak-e saját, jól körülhatárolható ismeretkörei, önálló módszertana, elméleti alapjai és hasznosítható gyakorlata. Aktuális, mert mindezeket fel kell mutatnia, ha a tudományos ismereti területek vetélkedésében, versenyében méltó helyet kíván magának kivívni. Említettem, hogy volt már néhány évig Minőségügyi albizottság a Magyar Tudományos Akadémián. A minőségüggyel foglalkozókon múlik tehát, hogy ismét lesz-e, és hogy ez mikor következik majd be. A professzor úr által leírtak többsége ma még nincs benne a szakmai közgondolkodásban, ezért az egész nem tekinthető könnyű olvasmányoknak. Éppen ezért tartom fontosnak az alapos tanulmányozását és mielőbb a szakma vitájának megindulását a definiált alapfogalmakról. Köztudott, hogy a minőségügy alapfogalmai nem egyértelműen definiáltak, sőt abban sincs kétséget keltő igazság, hogy melyek ezek az alapfogalmak. Azzal, hogy a minőség mindenképpen alapfogalmunk, mindenki egyetért, de a megfelelés kapcsán vannak olyan irodalmak, amelyek ezt a szót is kerülik. A két fogalom egyenértékű fontosságáról én meg vagyok győződve és helyes használatukért mindent megteszek hallgatóink körében. A tanulmányban foglaltak rendszertanilag kiválóak és így a minőség tudomány szempontjából alapvető fontosságúak. Néhány archaizáló kifejezést illetve szokatlan szókapcsolatot még nekem is szoknom kell, de ez nem érinti a lényegét és vagy átveszem, vagy mással helyettesítem azokat. Meghatározónak tartom szerző részéről a minőség érték alapú megközelítését és az egész értéktan mélyebb megismerésének, alkalmazásának fontosságát a 21. század minőségügyében. A professzor úr által közreadott ismereteket tehát határkövető jelentőségűnek tekintem a hazai minőségügy elméletének fejlesztése és korszerű művelése szempontjából. Rajtunk, a szakterületen múlik, hogy mit kezdünk vele.

- *Véleményed szerint hadseregünk vezetése mennyire épít a minőségügyi eszköztárra?*

- A minőségügy helyzete a Magyar Honvédségnél sokszor és jelentősen változott az elmúlt negyed század folyamán is. A katonai minőségügyi szervezetek átalakításai ezt híven tükrözik és ebben a szentitív kérdésben részletekbe nem is szeretnék bocsátkozni. Ma is igaz, hogy a katonai minőségügy a haderő szempontjából nagyon fontos és komolyan vett kérdés. A NATO minőségügyi rendszere, szabályozásai, a hadianyag és fegyverzeti eszköz gyártás illetve átvétel egy jól meghatározott rendszerben történik, a polgári termelésnél és gazdálkodásnál szigorúbb feltételek között, filozófiáját tekintve az élettartam modell szerint.

A katonai minőségügy területén az együttműködést a NATO tagállamok által ratifikált szabványosítási megállapodások, a szövetségi minőségbiztosítási kiadványok és a szövetségi megbízhatósági és karbantartási kiadványok foglalják rendszerbe. Ez egy olyan eszköztár, amelyet minden tagállamnak be kell tartania, tehát hazánkban is. Azok a képességek ugyanakkor, amelyekkel ezeknek a feladatoknak az ellátásához rendelkezünk, csak a legszükségesebbek felügyeleti szintű ellenőrzéséhez elegendők.

- *A katonai logisztika elismert szakértőjeként miként látod a minőségügy és a logisztika kapcsolatát?*

- Általában mondanám el véleményemet a logisztika és a minőségügy kapcsolatáról, nem szorítkoznék a katonai logisztika sokban sajátos területéről meglévő ismereteimre.

A logisztika a szervezeti működés kulcsfontosságú funkciója, amely feladata az anyag- és az információáramlás összehangjának biztosítása. Kapcsolatban áll a szervezet szinte valamennyi funkciójával, ami miatt keresztmetszeti funkciónak írják le. Ez befolyásolja minőségügyének jellemzőit is, miután annak a szervezet igen nagy számú kapcsolatára kell tekintettel lennie.

Az ellátási láncban (hálóban) a logisztika szerepe kilép egy szervezet kereteiből és az érintett szervezeteken túlmutató koordinációs igényt keletkeztet. Jellemzőit tekintve mind a logisztika, mind az ellátási lánc menedzsment szolgáltatásnak tekinthető. Erre utal a logisztikai szolgáltatás kifejezés is. A szolgáltatás minőségügyének kérdéséről pedig már váltottunk szót a beszélgetés folyamán. Lazán közelítve a kérdést, halmozottan hátrányos a helyzet, mert általában a szolgáltatások minőségügye is kevésbé kidolgozott és ebben az esetben nem csupán egyszerű szolgáltatásról, hanem szervezetközi szolgáltatások kapcsolódó láncolatáról van szó. Az ellátási lánc minőségügye tehát a szakterület egy aktuális és nem köznapi, nem egyszerű kihívása.

- *Munkásságodat több kitüntetés is fémjelzi. Melyekre vagy a legbüszkébb?*

- 1998-ban négy esztendőre elnyertem a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat, ez oktatói-kutatói munkám legmagasabb hivatalos elismerése. 2003-ban kaptam meg a Pro Universitate et Stientia díjat, amelyet egyetemi tanárok grémiuma ítelt oda és ezért szeretettel és büszkeséggel gondolok rá. A kutatásban és a doktori cselekmények, doktoranduszi pályák támogatásában vállaltak elismeréseként kaptam meg a Bolyai János hadmérnöki díjat. Méltó helyen tartom otthon a szekrényemben. Hadtudományi, hadmérnöki munkámat ismerte el a Hadtudományi Társaság által adományozott „Tanárky Sándor díj”, amelyet évente általában egy, esetleg két fő kap meg. Persze a többi kitüntetésre is szívesen gondolok vissza, de leginkább az olyan „apró” elismerésekre, amelyeket a hallgatóktól kaptam, például egy eltett levelet idézve: „Tanár úr. Ma tartott egy előadást nekünk (KMLIL-1). Az előadás nagyon tetszett ...”

- *A Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetsége alapító,- és elnökségi tagja vagy. Mit kell tudnunk a szövetségről?*

- A 90-es évek végén alapító tagja voltam a Magyar Professzorok Világtanácsának. Munkásságát ma a Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetsége, lényegében szervezeti és eszmei jogutódként folytatja. A professzoroknak ezt a közhasznú szövetségét 2010-ben jegyezte be a Fővárosi Bíróság. Az alapító 19 egyetemi tanár közül 15-n voltunk hazai egyetemekről, 4-n pedig külföldről. Ma a taglétszám meghaladja a 100-t, ebből 98 rendes tag, 5 pedig tiszteletbeli tag. A Szövetség célja nemzetközi szellemi műhely működtetése, amely összefogja a hazai és a külföldön élő, magukat magyarnak valló aktív és emeritus professzorokat, fórumot biztosít együttműködésükhöz, közös kutatásaikhoz, segíti a nemzetközi tapasztalatok összegyűjtését és adaptálását a hazai felsőoktatás, tudomány fejlesztése, a társadalmi haladás segítése érdekében. A Szövetség együttműködik a Magyar Tudományos Akadémiával és más hasonló célú és szellemiségű szervezettel, egyesülettel. Én az elnökségben ma annak a szervezetépítő munkának vagyok a felelőse és gondozója, amely összeállítja és transzparenssé teszi a Szövetség tudományos kapacitásait és elősegíti belső kutató műhelyek szerveződését, hazai és nemzetközi működését.

- *Mivel foglalkozol jelenleg és milyen szakmai céljaid vannak?*

- Ma az egyetem professor emeritusa vagyok, több évfolyamon oktatok és jelenleg 5 PhD hallgató munkáját segítem. Közülük egy várhatóan az ősz folyamán védi meg értekezés tervezetét. 2014-ben az MTA-n a VI. Műszaki Tudományok Osztály Közlekedéstudományi Bizottsága tagjává választottak és ebben az évben a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottságában is megszavazták alelnökségemet a folyó akadémiai ciklusra. Ezek a funkciók az akadémiai tudományos közéletben folyamatosan jelentenek programokat, konferenciákat, egyeztetéseket. Az utóbbi időben két alkalommal is habitusvizsgálója voltam MTA doktori pályázóknak, egyik alkalommal a Hadtudományi Bizottságban, külsősként, másik esetben a Közlekedéstudományi Bizottságban, annak tagjaként. A habitusvizsgálat a teljes tudományos életpálya megítélését kívánja meg, igen sok energiát igénylő, kiemelten felelősségteljes feladat. Korunk egyik sajátos minősítési eljárása és minőségügyi kihívása – ha ezzel mások is egyetértenek a szakmában.

- *Publikációid száma jóval kétszáz felett van. A szakkönyvek, lexikonok, jegyzetek sorát tervezed-e szaporítani?*

- A Magyar Tudományos Művek Tárából vett adatok alapján magam is megijedek attól, hogy mennyire „közlékeny” voltam elég hosszú pályám során. Összesen 116 tudományos folyóiratcikkem jelent meg, 11 könyvnek és 10 könyvrészletnek vagyok szerzője, társszerzője, szerkesztője. Viszonylag nagyszámú külföldi és hazai konferencia előadásról megjelent közlemény és egyetemi kiadvány növeli a számot 200 fölé. Több lexikon szerzői munkaközösségében is szerepet vállaltam (Magyar Nagylexikon, Hadtudományi Lexikon, NATO szakkifejezések és meghatározások szógyűjteménye). A közeli jövőt illetően – 70 év felett már „szerényebb” időtávatúak kell legyenek a tervek – a Magyar Kulturális Alap pályázatán nyert támogatással készülő könyvünk jelenti a legaktuálisabb kihívást. Témája: „Haderők és hadviselés az elöltöltő fegyverek korában”, több kutató együttműködését kívánja. Én szerkesztem és persze egy részében írom is a könyvet. A kor hatalmpolitikai, diplomáciai és társadalmi kérdéseivel egy történész kolléga, a műszaki-technikai kérdésekkel (ipari forradalom, technikai találmányok, haditechnikai újítások) egy kohómérnök kollégám, a kor katonai képességeinek (haderők fegyvernemei, szervezetei) és műveleteivel (háborúk és azok jellemzői) egy repülőmérnök-hadtudós kollégámmal én foglalkozom. Ebben az évben a könyvnek meg kell jelennie és van még olvasni, írni és elemezni valónk kellő mértékben. A „Minőségelmélet és –módszertan” című könyvet is tovább szeretném fejleszteni a következő egy-két esztendő folyamán. Úgy gondolom, hogy ez a felsőoktatásban és a szakmai kiadványok terén egy természetes követelmény illetve igény. Persze ez már nem csak rajtam múlik, hanem az ehhez szükséges támogatás biztosításán is.

- *A minőséggel kapcsolatos újdonságokat hogyan tudod követni?*

- Nos, ez a legnehezebb kérdés. Tudom, hogy a felsőoktatás csak akkor teljesíti küldetését, ha meghatározó oktatói (az egyetemi tanárok mindenképpen ide kell tartozzanak) világszínvonalú ismeretekkel rendelkeznek az általuk oktatott kurzusok ismeretanyagait illetően. Ehhez a szakmai tudományos közélet részének kell lenni, amellyel kapcsolatban ma még nincsenek problémáim. Viszont három területen is érintett vagyok (közlekedéstudományok, hadtudományok és minőségügy), ami így együtt ma már soknak tűnik. Követni kell a szakirodalmat, sajtót, konferenciákat mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban. Itt már akadnak nehézségeim, mert hatalmasak a változások és kevés az idő a követésükhöz.

Az elmondottakból kitűnhet, hogy elég sok szervezetben vállaltam szerepet, ami nagyszámú programmal és azokban közreműködéssel jár. Ahová személyesen nem hívnak, oda már többnyire nem megyek. Sajnos növekszik azon meghívások száma is, amelyekre nem tudok igennel válaszolni. Ennek ma még leginkább a program ütközések az okai.

- *Mi a hobbid? Mi az, ami leginkább segíti kikapcsolódásodat?*

- A zene. 5 évig jártam zeneiskolába, szerettem és volt is arról szó, hogy folytassam a zongoratanulást. Aztán a grundfoci elcsábított ettől, de a zene szeretete megmaradt. Utóbbira rásegített egy zenetörténeti kurzus (egy éves) Bárdos tanár úrnál, akinek nagy érdeme, hogy ma Bartók Béla a kedvencem és Bach művei tökéletesen ki tudnak kapcsolni a mindennapok gondjaiból.

- *Korrekt, őszinte válaszaidat nagyon szépen köszönöm!*